

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om temporär ändring av 4 kap. i sjukförsäkringslagen och ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av sjukförsäkringslagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om temporär ändring av 4 kap. i sjukförsäkringslagen och ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av sjukförsäkringslagen (RP 95/2024 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Emmi Vettenranta, social- och hälsovårdsministeriet
- ekonomisk expert Anni Väättänen, Konkurrens- och konsumentverket
- jurist Julia Särkkä, Folkpensionsanstalten
- jurist Mika Välimaa, Tröskeln rf, företrädare Handikappforum rf
- chef för lag- och rådgivningstjänster Jenni Salonen, Suomen Taksiliitto ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Akava ry
- Finlands näringsliv rf
- SOSTE Finlands social och hälsa rf
- STTK rf
- Företagarna i Finland rf.

Utskottet har fått ett meddelande, inget att anmärka

- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att en lag om temporär ändring av 4 kap. i sjukförsäkringslagen och en lag om ändring av sjukförsäkringslagen ändras.

Betänkande ShUB 10/2024 rd

Enligt propositionen ska den temporära regleringen av maximipriset för användning av taxi som ersätts av sjukförsäkringen förlängas till och med den 31 december 2026. Det föreslås att det även i fortsättningen genom förordning av statsrådet ska utfärdas bestämmelser om ett maximipris, som samtidigt utgör grund för maximiersättningen för resekostnader som orsakats av användning av taxi och som ersätts med stöd av sjukförsäkringslagen. Enligt förslaget ska det för taxiresor som ersätts av sjukförsäkringen och som förmedlas av beställningscentraler som ingått avtal med Folkpensionsanstalten vara möjligt att debitera högst det maximipris som föreskrivs genom förordning. En förutsättning för att kostnaderna för användning av taxi ska ersättas är enligt förslaget att taxiresan har beställts hos en sådan beställningscentral. Denna förutsättning ska enligt förslaget inte tillämpas i områden där det inte finns någon beställningscentral som ingått avtal med Folkpensionsanstalten. I sådana områden får de tjänsteproducenter som med Folkpensionsanstalten har ingått avtal om körning av taxiresor som ersätts av sjukförsäkringen debitera högst det i förordningen föreskrivna maximipriset för sådana resor.

Dessutom ska också giltighetstiden för bestämmelsen om grunden för ersättning för resekostnader förlängas till och med den 31 december 2026. Även i fortsättningen används maximipriset som ersättningsgrund för användning av taxi, om inte Folkpensionsanstalten har ingått avtal med färdtjänstproducenten om en lägre prissättning än maximipriset. Om någon annan taxi används, betalas till den försäkrade skäligen kostnader för resan.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2025.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bestämmelser om maximipriset för taxiresor som ersätts av sjukförsäkringen finns i sjukförsäkringslagens 4 kap. 7 a § (1124/2004), som temporärt är i kraft till utgången av 2024. I propositionen föreslås det att giltighetstiden för bestämmelserna om maximipriser för taxiresor som ersätts av sjukförsäkringen förlängs till utgången av 2026. Det föreslås också att bestämmelserna om grunden för ersättning för resekostnader i 4 kap. 8 § i sjukförsäkringslagen förlängs till utgången av 2026.

Med stöd av den reglering som föreslås bli förlängd utfärdas det genom förordning av statsrådet bestämmelser om maximipriset för en taxiresa som ersätts av sjukförsäkringen. Maximipriset ska grunda sig på de disponibla medlen för ersättningar och kostnaderna för transporten på så sätt att det i priset ingår en skälig vinst. Enligt sjukförsäkringslagen används maximipriset som ersättningsgrund för användning av taxi, om inte Folkpensionsanstalten har ingått avtal med färdtjänstproducenten om en lägre prissättning än maximipriset.

Folkpensionsanstalten har enligt propositionen konkurrensutsatt tjänsteproducenter för taxiresor som ersätts av sjukförsäkringen i alla landskap utom Åland. Därför har det maximipris som föreskrivs genom förordning av statsrådet inte i praktiken tillämpats som ersättningsgrund för de försäkrades taxianvändning, utan Folkpensionsanstalten har ersatt kostnaderna enligt de konkurrensutsatta priserna. Ett maximipris som bestäms genom förordning fungerar vid konkurrensut-sättning som övre gräns för priserna, och Folkpensionsanstalten kan inte ingå avtal om taxipriser som är högre än maximipriset. Bestämmelserna om maximipriset och ersättningsgrunden för

Betänkande ShUB 10/2024 rd

taxianvändning som ersätts av sjukförsäkringen kan därför ha en dämpande effekt på kostnadsökningen.

Social- och hälsovårdsutskottet anser att propositionen är motiverad och tillstyrker lagförslagen utan ändringar. Avtalen för perioden 2022—2024 innehåller enligt propositionen optionsperioder för åren 2025 och 2026. I fråga om 2025 har Folkpensionsanstalten redan avtalat om att utnyttja optionen. Om bestämmelserna om maximipriser inte förlängs, kan Folkpensionsanstalten enligt propositionen inte längre justera priserna på de nuvarande avtalen, vilket kan leda till att de nuvarande avtalen hävs. De förlängda bestämmelserna om maximipriser som ersätts av sjukförsäkringen förhindrar avbrott till följd av ett upphävande av avtalen om taxitjänster, gör utgifterna för reseersättningar inom sjukförsäkringen mer förutsägbara och tryggar de försäkrades resor till hälso- och sjukvårdstjänsterna.

De sakkunniga fäste särskild uppmärksamhet vid den svaga tillgången på stora, tillgänglighetsanpassade fordon. Utskottet anser det viktigt att tillgången på stora tillgänglighetsanpassade fordon och konsekvenserna av prisstrukturen och avgiftsklasserna i förordningen om maximipriser bedöms, så att de högre anskaffnings-, underhålls- och driftskostnaderna för tillgänglighetsanpassade fordon vid behov ska kunna beaktas vid beredningen av förordningen.

Utskottet anser det vara viktigt att social- och hälsovårdsministeriet utan dröjsmål inleder en utvärdering och fortsatt beredning av bestämmelserna om maximipriser för tiden efter 2026, så att Folkpensionsanstalten i tillräckligt god tid får information för framtida konkurrensutsättningar. Utskottet betonar att bestämmelserna om maximipriser för taxiresor inte bara bör dämpa kostnadsökningen utan också bidra till att trygga tillgången till vård i olika områden.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 95/2024 rd utan ändringar.

Betänkande ShUB 10/2024 rd

Helsingfors 2.10.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Krista Kiuru sd
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Kim Berg sd
medlem Maaret Castrén saml
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Ville Merinen sd
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Minna Reijonen saf
medlem Anne Rintamäki saf
medlem Päivi Räsänen kd
medlem Pia Sillanpää saf
medlem Oskari Valtola saml
medlem Henrik Wickström sv
medlem Ville Väyrynen saml.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.